

Haaga-Helia ammattikorkeakoulun tradenomiopiskelijoiden vieraan pääoman käyttö sijoitustoiminnassa

Petri Mannila

Tekijä(t) Petri Mannila	
Koulutusohjelma Finanssi- ja Talousasiantuntijan koulutusohjelma	
Raportin/Opinnäytetyön nimi Haaga-Helia ammattikorkeakoulun tradenomiopiskelijoiden vieraan pää- oman käyttö sijoitustoiminnassa	Sivu- ja lii- tesivumäärä 28+ 13
<p>Tämän opinnäytetyön aiheena on Haaga-Helia ammattikorkeakoulun rahoituksen tradenomiopiskelijoiden vieraan pääoman sijoitukset. Tämän tutkimuksen on tarkoitus selvittää käyttävätkö Haaga-Helia ammattikorkeakoulun rahoituksen tradenomiopiskelijat vierasta pääomaa sijoitustoiminnassaan? Lisäksi on tarkoitus selvittää mistä vieras pääoma on peräisin, mihin sijoitusinstrumentteihin se on sijoitettu sekä onko vieraan pääoman käyttö lisännyt vai vähentänyt sijoitussalkun tuottoa.</p> <p>Työnteoria osuus pitää sisällään teoria tietoa sijoittamisesta. Teorian tavoitteena on esitellä lukijalle tavallisimmat sijoituskohteet perusominaisuuksineen. Lisäksi erillisessä luvussa esitellään lukijalle vierasta pääomaa, mitä sillä tarkoitetaan sekä mitkä sen hyödyt ja riskit ovat. Hyötyjä sekä riskejä on avattu erilaisten esimerkkien kautta, jotta ne aukeaisivat lukijalle paremmin.</p> <p>Tutkimuksessa käytettiin kvantitatiivista tutkimusotetta. Tutkittavalle joukolle lähetettiin kyselylomake sähköpostitse Haaga-Helia ammattikorkeakoulun tarjoaman Webropol- ohjelman avulla. Saadut tulokset analysoitiin ja muutettiin esitettävään muotoon Microsoft Office Excel-ohjelman avulla. Tulokseksi saatiin, että 50% sijoittavista harrastavista Haaga-Helia ammattikorkeakoulun rahoituksen tradenomiopiskelijoista on käyttänyt vierasta pääomaa sijoitussalkunsa muodostamisessa.</p> <p>Saatuihin tuloksiin oltiin tyytyväisiä ja niiden perusteella saatiin vastaus tutkimuskysymyseen. Näin ollen tutkimusta voidaan pitää onnistuneena, vaikkakin saatujen vastausten määrä jäi melko pieneksi. Pidemmälle vietyjen johtopäätösten teko ei kuitenkaan tämän tutkimuksen perusteella ole mahdollista.</p>	
Asiasanat Sijoittaminen, vieras pääoma, tradenomiopiskelijat,	

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Sijoittaminen	2
2.1	Sijoittamisen riskienhallinta	2
2.2	Sijoitusinstrumentit	4
2.3	Osakkeet.....	4
2.4	Rahastot	4
2.4.1	Korkorahastot.....	5
2.4.2	Osake- ja yhdistelmärahastot	5
2.4.3	ETF-Rahastot.....	6
2.5	Kiinteistö- ja asuntosijoittaminen	6
2.5.1	REIT-Rahastot	6
2.5.2	Suorat sijoitukset.....	6
2.6	Valuuttasijoittaminen	7
3	Vieras pääoma	8
3.1.1	Tuotto.....	8
3.1.2	Riskit	9
4	Tutkimus	11
4.1	Tavoitteet.....	11
4.2	Tutkimuksen kohderyhmä ja käytännön toteutus.....	12
5	Tulokset	13
5.1	Vastanneiden taustatiedot.....	13
5.2	Sijoittamisen kysymykset	16
6	Pohdinta.....	23
6.1	Yhteenveto.....	25
6.2	Tutkimuksen luotettavuus ja pätevyys	25
6.3	Kehitysideat sekä jatkojalostusmahdollisuudet.....	26
6.4	Oma kehittyminen	26
	Lähteet	27
	Liitteet.....	29
	Liite 1. Kyselylomake.....	29
	Liite 2. Kyselyn tulokset.....	35

1 Johdanto

Kiinnostus sijoittamista kohtaan on kasvanut viime vuosina. Yksi syistä ilmiön taustalla on ollut pankkien talletustileille maksamat alhaiset korot. Kun talletuksilla ei ole saanut enää yhtä paljon korkotuottoa kuin ennen, on yhä useampi kiinnostunut sijoittamisesta tilille säästämisen sijaan. Jo useamman vuoden vallinnut alhainen korkotaso on mahdollistanut sijoittajille myös vieraan pääoman eli lainarahan saamisen entistä edullisemmin ehdoin. Tämä on madaltanut kynnystä käyttää sijoitussalkussa myös vierasta pääomaa.

Velkavivulla sijoittaminen mielletään usein kokeneiden sijoittajien harrastamaksi toiminnaksi, mutta alhainen korkotaso on saanut yhä useamman sijoittajan kiinnostumaan vieraan pääoman käyttämisestä sijoitustoiminnassaan. Myös yhä useampi opiskelija on omaksunut vieraan pääoman käytön sijoitustoiminnassaan. Tässä opinnäytetyössä tarkoitukseni on tutkia Haaga-Helia ammattikorkeakoulun rahoituksen tradenomiopiskelijoiden vieraalla pääomalla sijoittamista.

Työn teoriaosuudessa käsitellään sijoittamisen teoriaa yleisesti. Yleisimmät sijoitusinstrumentit esitellään ominaispiirteineen. Työstä on jätetty pois erilaiset viputuotteet ja työ käsittelee vain yleisimpiä sijoitusinstrumentteja. Seuraavaksi esitellään vieraan pääoman käyttöä sijoittamisessa erilaisten esimerkkien kautta. Esimerkkien tarkoituksena on havainnollistaa velkavivun hyödyt ja riskit konkreettisesti käytännön esimerkkien kautta.

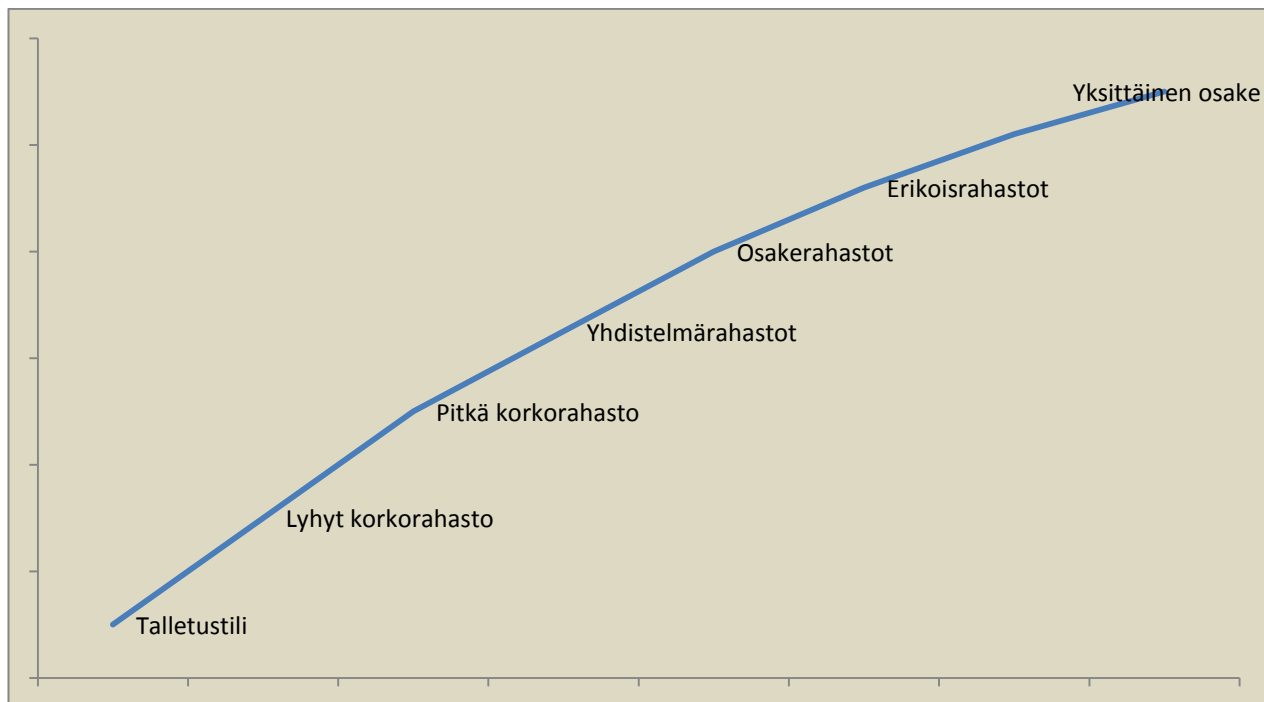
Työn teoriaosuuden jälkeen luvussa 4 esitellään tehtyä tutkimusta, avataan tutkimuskysymykset sekä työn tavoitteet. Lisäksi kerrotaan myös tutkimuksen käytännön toteutuksesta. Lopuksi luvussa 5 on purettuna tutkimuksen tulokset sekä luvussa 6 pohditaan tutkimuksen tuloksia, luotettavuutta sekä mahdollisia jatkojalostusmahdollisuuksia.

2 Sijoittaminen

Sijoittaminen on vaikea termi määritellä ja erotella säästämisestä. Joku saattaa säästää palkastaan summan x joka kuukausi rahastoihin ja kokea sen ennemminkin säästämisenä kuin sijoittamisena, kun taas toinen saattaa kokea vastaavasti sijoittavansa. Yleisesti ottaen voidaan kuitenkin sanoa, että sijoittamisen tarkoituksena on saada sijoitettaville varoille korkeampaa tuottoa kuin makuuttamalla rahoja pankin talletustilillä. Sijoittamisessa tuotot voivat syntyä kahta kautta joko arvonnousun tai sijoittajalle maksettavien suoritusten kautta. Tällaisia suorituksia voivat olla esimerkiksi osakkeisiin sijoitettaessa osingot tai asuntoihin sijoitettaessa vuokratuotot.

2.1 Sijoittamisen riskienhallinta

Sijoittamisessa on aina omat riskinsä. Pahimmillaan sijoittaja voi menettää koko sijoitetun pääoman tai jopa enemmän, mikäli sijoittamisessa on käytetty johdannaisia tai viputuotteita. Oheinen kuvio 1 kuvaa eri sijoituskohteiden riskitasoa. Siitä voidaan nähdä, että pienimmän riskin omaavat korkorahastot ja suurin riski on sijoittaessa yksittäiseen osakkeeseen. Kuviosta 1 käy myös ilmi, että mitä suurempi on kohteen tuotto-odotus, sitä suurempi on myös aina kohteen riskitaso.

Kuvio 1. (Puttonen & Repo 2011, 34 perusteella mallintaen)

Hintariskillä tarkoitetaan sijoituskohteen arvovaihtelusta aiheutuvaa riskiä. Arvovaihtelu voi johtua joko yrityksen huonosta menestyksestä tai markkinoiden yleisestä huonosta

kehityksestä. Kun arvonlasku johtuu yrityksen heikosta kehityksestä, puhutaan epäsystemaattisesta riskistä. Sitä vastaan voidaan suojautua hajauttamalla sijoituksia. Markkinoista johtuvasta arvonlaskusta käytetään nimitystä markkinariski tai systemaattinen riski. Tätä vastaan hajauttaminen ei auta, koska riski vaikuttaa kaikkiin arvopapereihin yhtäläisesti. (Kallunki 2007, 68)

Hintariskin lisäksi sijoittamiseen voivat liittyä myös valuutta-, likviditeetti- sekä korkoriski. Valuuttariski tarkoittaa riskiä, joka voi aiheutua valuuttakurssien epäsuotuisasta kehityksestä. Likviditeettiriskillä puolestaan tarkoitetaan sitä, että kun sijoituskohdetta ollaan myymässä, sille ei välttämättä löydy ostajaa. Likviditeettiriski voi toteutua esimerkiksi vähän vaihdetussa osakkeessa, mikäli sitä yritetään myydä suuria määriä kerralla. Korkoriski voi aiheutua korkotason muuttuessa. Korkotason noustessa mm. korkosijoitusten tuotot heikkenevät. (Finanssivalvonta 2011)

Hajauttamisella tarkoitetaan sitä, että sijoitusvarallisuutta sijoitetaan useampaan eri sijoituskohteeseen. Hajauttaminen vähentää sijoitussalkun riskiä. Kun sijoitetut varat on sijoitettu useampaan eri kohteeseen, yksittäisen sijoituskohteen arvonvaihtelun vaikutus koko sijoitussalkun arvonvaihteluun pienenee. (Oksaharju 2013, 21-23, 107-108)

Hajauttaa voidaan monella eri tapaa. Maantieteellisellä hajauttamisella tarkoitetaan sitä, että sijoituskohteita valitaan useammalta eri markkinalta, eikä pelkästään esimerkiksi Suomesta. Hajauttaa voidaan myös esimerkiksi toimialakohtaisesti valitsemalla sijoituskohteita eri toimialoilta, jolloin yhden toimialan suhdannenäkymien muutos ei muodosta niin suurta riskiä sijoitussalkun arvonkehitykselle. Sijoituskohteita voidaan myös valita sekä suurista, keskisuurista että pienistä yhtiöistä tai hajautusta voidaan tehdä valitsemalla kohteita sekä arvo- että kasvuyhtiöistä. Kuten tästä nähdään, hajauttamista voidaan tehdä monesta eri näkökulmasta. (Oksaharju 2013, 161-165, 193)

Ajallisella hajauttamisella tarkoitetaan sitä, että sijoituksia ei tehdä kerralla, vaan tasaisin väliajoin. Ajallisesta hajautuksesta hyvä esimerkki on esimerkiksi kuukausisäästäminen rahastoihin. Ajallisen hajauttamisen tarkoituksena on päästä kohtuulliseen keskihintaan ostoissa. (Oksaharju 2013, 126-127)

2.2 Sijoitusinstrumentit

2.3 Osakkeet

Osakkeella tarkoitetaan osuutta yhtiöstä. Sijoittaessaan osakkeisiin sijoittaja ostaa siis osuuden yhtiöstä. Osakkeen omistaminen oikeuttaa osallistumaan yhtiökokoukseen sekä saamaan suorituksen yhtiön jakaessa varoja omistajilleen. Osakeyhtiöitä on kahdenlaisia, yksityisiä osakeyhtiöitä (Oy) ja julkisia osakeyhtiöitä (Oyj). Erona on, että julkisen osakeyhtiöiden osakkeilla käydään kauppaa pörssissä. Ostaakseen julkisen osakeyhtiöiden osakkeita sijoittajalla tulee olla arvo-osuustili. (Finlex-Osakeyhtiölaki)

Osakkeista sijoittaja voi saada tuottoa kahdella tavalla. Mikäli osakkeen arvo nousee, myymällä osakkeen korkeampaan hintaan kuin on sen ostanut. Tällöin sijoittaja saa tuottoa osakkeen arvonnousun kautta. Osakeyhtiö voi myös maksaa omistajilleen osinkoa. Osingolla tarkoitetaan osakeyhtiön tuloksesta omistajille maksamaa osuutta. Suomessa osingot maksetaan kerralla kerran vuodessa, mutta omistaessaan esimerkiksi Yhdysvaltalaisen yrityksen osakkeita sijoittaja voi saada osinkoa kvartaaleittain neljä kertaa vuodessa.

Osakkeisiin liittyy myös omat riskinsä. Yrityksen tehdessä huonon tuloksen tai sen tulevaisuuden näkymien heikentyessä, voi sen osakekurssi kääntyä laskuun. Yksittäinen osake on riskialtis sijoitusinstrumentti ja osakkeisiin sijoittaessa onkin tärkeää muistaa hajauttamisen merkitys sijoitussalkun riskienhallinnassa. (Pesonen 2011, 97-98.)

2.4 Rahastot

Sijoitusrahastot ovat suomalaisten suosima sijoituskohde. Sijoittaessaan rahastoon sijoittaja ostaa rahasto-osuuden. Rahasto koostuu siis rahasto-osuuksista. Rahastoa hallinnoi rahastoyhtiö, joka sijoittaa rahastoon sijoitetut varat eteenpäin asiakkaiden puolesta. Rahastot sopivatkin tästä syystä myös hyvin sijoittajalle, jolla ei ole itsellään aikaa tai kiinnostusta sijoituskohteiden kartoittamiselle. Lisäksi rahastot sopivat hyvin kuukausisäästämiseen, koska ne hoitavat hajauttamisen asiakkaan puolesta. (Oksaharju 2013)

Rahastoa valitessaan tulisi sijoittajan kiinnittää erityisesti huomiota rahaston kulurakenteeseen. Rahastot sisältävät tyypillisesti merkintä-, lunastus- sekä hallinnointipalkkiot. Palkkiot vaihtelevat eri rahastojen välillä. Kuluihin vaikuttavat mm. kohdemarkkinat sekä rahaston sijoituspolitiikka. Aktiiviset rahastot ovat kuluiltaan passiivisia rahastoja kalliimpia. Sijoittaja voi vertailla rahastojen kuluja esimerkiksi TER-tunnusluvun (Total Expense Ratio) avulla. Luku kertoo rahaston kulujen osuuden suhteessa keskimääräiseen pää-

omaan tietyllä tarkastelujaksolla. Se ei kuitenkaan sisällä rahaston ostosta- ja myynnistä aiheutuvia kaupankäyntikustannuksia.

(Oksaharju 2012, 124-130; Salkunrakentaja 2013)

Sijoitusrahastot voidaan jaotella osake-, korko- ja yhdistelmärahastoihin. Lisäksi rahastot voidaan jakaa sijoitusfilosofialtaan aktiivisiin ja passiivisiin rahastoihin. Aktiiviset rahastot käyvät kauppaa aktiivisesti, kun taas passiiviset rahastot luottavat enemmän arvonnousuun pitkällä aikavälillä ja käyvät kauppaa harvakseltaan. Tästä syystä aktiivisten rahastoiden palkkiot ovat passiivisia korkeampia. (Oksaharju 2012, 27-28; Oksaharju 2013)

2.4.1 Korkorahastot

Korkorahastot ovat sijoitusrahastoja, jotka sijoittavat korkoinstrumentteihin. Korkorahastojen tuotto muodostuu arvopapereille maksetuista koroista sekä niiden mahdollisesta arvonnoususta. Korkorahastot voidaan jakaa lyhyen- ja pitkän koronrahastoihin. Lyhyen koron rahastot sisältävät esimerkiksi valtion, pankkien, kuntien tai yritysten rahamarkkinainstrumentteja. Kaikissa lyhyen koron rahaston tekemissä sijoituksissa laina-aika on alle yhden vuoden. Lyhyt maturiteetti tekee niistä sijoittajalle vähäriskisen sijoituskohteen, mutta myös pienentää sijoituksen tuottovaatimusta. (Pesonen 2011, 127-129)

Pitkän koron rahastot puolestaan sijoittavat rahamarkkinainstrumentteihin, joiden laina-aika on yli vuoden. Niitä ovat esimerkiksi valtion tai yritysten liikkeelle laskemat joukkovelkakirjalainat. Pidempi maturiteetti lisää sijoituksen riskiä ja sijoituksen tuottovaatimusta verrattuna lyhyen koron rahastoihin.

2.4.2 Osake- ja yhdistelmärahastot

Osakerahastot ovat sijoitusrahastoja, jotka sijoittavat osakkeisiin. Niiden valikoima on kattava ja niitä voidaan jaotella mm. kohdemarkkinan, toimialan tai yhtiöiden koon mukaan. On olemassa rahastoja, jotka esimerkiksi sijoittavat pelkästään venäläisiin osakkeisiin tai rahastoja, jotka sijoittavat pelkästään tietylle toimialalle esimerkiksi öljy-yhtiöiden osakkeisiin. Jotkut rahastot sijoittavat pieniin kasvaviin yrityksiin ja jotkut isojen arvoyrityksien osakkeisiin. Vaihtoehtoja on siis sijoittajille lukuisia. Osakerahastot soveltuvat pidemmällä aikavälillä toimivalle sijoittajalle, joka hyväksyy mahdolliset arvonvaihtelut lyhyellä aikavälillä. (Nordea 2016)

Yhdistelmärahastot sijoittavat sekä korkoinstrumentteihin että osakkeisiin. Riskiltään yhdistelmärahastot ovat osakerahastoja vähäriskisempiä, mutta korkorahastoihin verrattuna

riskialttiimpi sijoituskohde. Yhdistelmärahastojen osake- ja korkosijoitusten osuudet vaihtelevat rahastojen kesken. Yleisesti ottaen voidaan sanoa, että mikä korkeampi osakepaino rahastossa on, siitä suurempi riski sekä tuotto-odotus sijoitukselle saadaan.

2.4.3 ETF-Rahastot

ETF - rahastoilla (Exchange Traded Fund) tarkoitetaan rahastoja, joiden rahastosuuksilla käydään pörssissä. ETF - rahastojen suosio on lisääntynyt sijoittajien keskuudessa 2000-luvulla. Niiden hyviin puoliin kuuluvat mm. reaaliaikainen kaupankäynti ja hintaseuranta johtuen pörssinoteerauksesta ja usein alhaiset hallinnointikulut. ETF - rahastoissa ei ole ollenkaan merkintä- ja lunastuspalkkioita, vaan sijoittajan maksettavaksi jää vain kaupankäyntikulut ostettaessa ja myydessä arvopaperinvälittäjälle. Lisäksi valikoima on kattava ja mahdollistaa sijoittajan hajauttaa sijoituksiaan edullisesti kansainvälisesti sekä eri sijoituskohteiden välillä. Kuluistaan johtuen ETF onkin hyvä vaihtoehto esimerkiksi kuukausittain rahastoihin säästävälle sijoittajalle. (Oksaharju 2012, s.27-29.)

2.5 Kiinteistö- ja asuntosijoittaminen

Kiinteistö- ja asuntosijoittamista on pidetty turvallisena sijoitusmuotona ja siitä on tullutkin suosittua suomalaisten keskuudessa. Kiinteistö- ja asuntosijoittamista voi tehdä joko suoraan sijoittamalla asuntoihin tai erilaisten rahastojen ja osakkeiden kautta. Asuntosijoittaminen sopii hyvin pitkällä aikajänteellä toimivalle sijoittajalle.

2.5.1 REIT-Rahastot

Kiinteistöihin ja asuntoihin sijoittavia rahastoja kutsutaan REIT-rahastoiksi (Real Estate Investment Trust). Niiden tuotto muodostuu vuokratuotoista sekä kiinteistökaupoista saatavista tuotoista. REITit tarjoavat sijoittajalle helpon sijoittaa kiinteistöihin ilman, että tarvitsee huolehtia vuokranantajan velvollisuuksista. Lisäksi REITit hajauttavat sijoituksiaan eri kohteiden välillä ja sijoittajan ei tarvitse huolehtia siitäkään itse. Niiden etuihin kuuluu myös se, että tarvittaessa varat ovat myös helpommin realisoitavissa kuin suoraan sijoittaessa sijoitusasuntoon. (Väänänen 2015)

2.5.2 Suorat sijoitukset

Kun sijoittaja hankkii sijoitusasunnon ja laittaa sen vuokralle, puhutaan suorista asuntosijoituksista. Tuotto sijoittajalle koostuu vuokratuotoista sekä kohteen mahdollisesta arvonnoususta pitkällä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä ei arvonnousulla ole sijoittajalle merkitys-

tä, vaan suurempi paino on vakaalla, kuukausittaisilla vuokratuotoilla. Hyvä vuokratuotto kohteelle on 5-10% vuositasolla. (Oksaharju 2012, 30-31)

Asuntosijoittamisessa on myös riskinsä. Huonosti valittu vuokralainen voi aiheuttaa suurta tuhoa kohteelle ja kustannuksia vuokranantajalle. Riskiä pystytään kuitenkin hallitsemaan huolellisesti valitulla vuokralaisella ja mahdollisella takuuvuokralla, jolla voidaan kattaa vuokralaisen aiheuttamia vahinkoja. Vaikka vahingoista itsestään ei koituisi vuokranantajalle taloudellista vahinkoa, voivat ne kuitenkin aiheuttaa vuokratulojen katkeamisen vä-
häksi aikaa mikäli kohdetta joudutaan korjaamaan. Myös sijoitettava kohde tulee valita huolellisesti siten, että se on helppo saada vuokrattua ja tuottaa näin ollen koko ajan ta-
saista vuokratuottoa. Hajauttamisella asuntosalkkua useamman eri kohteen välillä voi-
daan myös hallita riskiä. Muiden kohteiden tuotoilla voidaan tarvittaessa paikkailla yhden
tuottamia kustannuksia. (Väänänen 2015; Oksaharju 2012, 30-31)

2.6 Valuuttasijoittaminen

Valuuttasijoittaminen on helpottunut huomattavasti sähköisen kaupankäynnin myötä. Va-
luuttakauppa voidaan jakaa konservatiiviseen valuutanvaihtoon ja velkavivulla tapahtu-
vaan valuuttakeinotteluun. Konservatiivisella valuutanvaihdolla tarkoitetaan sitä, kun sijoit-
taja vaihtaa käteisvaroistaan osan toiseen valuuttaan. Tällä tavalla voidaan jakaa riskiä eri
valuuttoihin ja suojata käteisvaroja mahdolliselta arvonlaskulta. Valuuttakeinottelusta taas
puhutaan, kun sijoittaja ottaa näkemystä valuuttakurssien kehityksestä lyhyellä aikavälillä.
Valuuttakeinotteluun käytetään monesti myös vierasta pääomaa tuoton kasvattamiseksi.
(Oksaharju 2012,31-32; Valuuttakauppa 2016)

Valuutoissa tuotto muodostuu periaatteessa ihan samalla tavalla kuin esimerkiksi osak-
keissa. Mikäli sijoittaja uskoo esimerkiksi Japanin jenin vahvistuvan suhteessa euroon,
hän ostaa jeniä tietyllä summalla vallitsevalla valuuttakurssilla ja myy myöhemmin pa-
remmalla kurssilla. Myydessään jenit parempaan kurssiin pois saa sijoittaja niistä enem-
män kuin on niihin sijoittanut. Mikäli jeni heikkenee suhteessa euroon, tekee sijoittaja puo-
lestaan tappiota. (Valuuttakauppa 2016)

3 Vieras pääoma

Sijoitussalkku voidaan rahoittaa joko omalla tai vieraalla pääomalla. Omalla pääomalla sijoittaessa sijoittamiseen käytetään omia varoja, jotka sijoittaja on itse säästänyt tuloistaan. Tässä opinnäytetyössä perehdymme kuitenkin erityisesti vieraan pääoman sijoitukseen. Vieraalla pääomalla tarkoitetaan pääomaa, joka on muualta lainattua ja sillä on takaisin maksuvelvoite ja hinta. Sen hintana toimii lainan myöntäjän sille määrittelemä korko. Vierasta pääomaa voivat olla esimerkiksi pankista nostetut sijoituslainat tai luotot. Opiskelijalle vieraana pääomana voi toimia myös opintolaina, mikäli hänellä on tulojensa ja menojensa puolesta sitä mahdollista käyttää sijoittamiseen. (Taloustieto, 2016)

Opintolaina on opiskelijoille tarkoitettu valtion takaama laina opintojen taloudelliseksi tueksi. Opintolainalle ei tarvita erillistä vakuutta johtuen valtion takauksesta. **Sijoitusluottoil** tarkoitetään rahalaitosten tarjoamia luottoja sijoittamistuottojen kasvattamiseksi. Esimerkiksi Nordnet tarjoaa asiakkailleen Superluotto-nimistä sijoitusluottoa, jossa ei vaadita erillisiä vakuuksia vaan sijoittajan aikaisemmat osakesijoitukset toimivat luoton vakuutena. (Kela, 2017; Nordnet, 2017)

3.1.1 Tuotto

Vieraalla pääomalla sijoittaessa tarkoituksena on käyttää hyväksi vieraan pääoman vipuvaikutusta eli velkavipua. Vieraan pääoman vipuvaikutuksella tarkoitetaan tilannetta, jossa käyttämällä vierasta pääomaa, oman pääoman tuottoa voidaan kasvattaa. Velkavipu kasvattaa oman pääoman tuottoa siinä tilanteessa, kun sijoituksen tuotto on korkeampi kuin vieraan pääoman kustannus. (Taloustieto, 2016)

Velkavivun vaikutuksen mittaamiseen ROE (Return on Equity) eli oman pääoman tuotto-prosentti on hyvä mittari. Se kertoo tuoton suhteessa sijoitettuun omaan pääomaan. Oman pääoman tuottoa ei voida laskea, mikäli oma pääomaa ei ole käytetty ollenkaan sijoittaessa. Tällöin voidaan laskea sijoitetun pääoman tuotto-prosentti ROI (Return on Investment) sijoituksen tuottojen seuraamiseksi. (Taloustieto, 2016; Valuatum, 2016)

ROE ja ROI saadaan laskemalla kaavalla:

$$\text{ROE} = (\text{Nettotuotot} / \text{oma pääoma}) * 100$$

$$\text{ROI} = (\text{Nettotuotot} / \text{Sijoitettu pääoma}) * 100$$

Sijoitettu pää- oma	Vieras pää- oma	Vieraan pääoman korko	Sijoituksen tuotto	ROE
100 000,00 €	0,00 €	3 %	8 %	8,00 %
100 000,00 €	20 000,00 €	3 %	8 %	9,25 %
100 000,00 €	40 000,00 €	3 %	8 %	11,33 %
100 000,00 €	60 000,00 €	3 %	8 %	15,50 %
100 000,00 €	80 000,00 €	3 %	8 %	28,00 %
100 000,00 €	100 000,00 €	3 %	8 %	***

Taulukko 1.

Oheisessa taulukossa 1 on laskettu esimerkki velkavivun vaikutuksesta oman pääoman tuottoon. Taulukkoon 1 laskettu kuusi eri tapausta, joissa kaikki muut tekijät pysyvät samoina, vain vieraan pääoman määrä muuttuu. Ensimmäisessä vaihtoehdossa vierasta pääomaa ei ole käytetty ja näin ollen omalle pääomalle kertyy tuotoksi 8%. Velkavivun vaikutus tuottoon on nähtävissä jo, jos vierasta pääomaa on vain 20 000,00 € ja omaa pääomaa 80 000,00 € ROEn ollessa jo 9,25%. Taulukosta 1 voidaan lukea, että mitä enemmän vierasta pääomaa lisätään, sitä korkeammaksi oman pääoman tuotto nousee. Viimeisessä tapauksessa, jossa koko sijoitettava määrä on vierasta pääomaa, ei ROE -tunnuslukua voida laskea, koska sijoitettavaa omaa pääomaa ei ole. Sijoitetun pääoman tuotto on sijoitukselle 5%. Sijoitus siis tuottaa 5% ilman että omaa pääomaa on käytetty ollenkaan.

Velkavivun kannattavuuden kannalta suurin tekijä ovat vieraan pääoman kustannus ja sijoituksen tuottoprosentti. ROE kasvaa vain silloin, kun sijoitus tuottaa enemmän kuin vieraasta pääomasta tulee maksaa korkoa. Mitä suurempi sijoituksen tuoton ja vieraan pääoman kustannuksen välinen erotus on, sitä enemmän velkavipu kasvattaa oman pääoman tuottoa vieraan pääoman painon lisääntyessä. (Balance Consulting, 2016; Valuatum, 2016)

3.1.2 Riskit

Kun sijoittamiseen käytetään vierasta pääomaa myös riskit kasvavat. Vieraan pääoman vipuvaikutus toimii myös negatiiviseen suuntaan. Mikäli vieraan pääoman kustannus on suurempi kuin sijoituksesta saatava tuotto, vipuvaikutus on negatiivinen ja oman pääoman tuotto (ROE) pienenee. Mitä enemmän sijoitussalkussa on vierasta pääomaa, sitä suurempi on velkavivun negatiivinen vaikutus oman pääoman tuottoon.

Sijoitettu pää- oma	Vieras pää- oma	Vieraan pääoman korko	Sijoituksen tuotto	ROE
100 000,00 €	0,00 €	6 %	4 %	4,00 %
100 000,00 €	20 000,00 €	6 %	4 %	3,50 %
100 000,00 €	40 000,00 €	6 %	4 %	2,67 %
100 000,00 €	60 000,00 €	6 %	4 %	1,00 %
100 000,00 €	80 000,00 €	6 %	4 %	-4,00 %
100 000,00 €	100 000,00 €	6 %	4 %	***

Taulukko 2.

Taulukossa 2 on laskettu velkavivun negatiivinen vaikutus käyttäen samaa esimerkkiä kuin aikaisemmassa velkavivua käsittelevässä kappaleessa. Tässä tapauksessa vieraan pääoman kustannus on 6 % ja sijoituksen tuotto 4%. Kuten taulukosta 2 voidaan lukea, vieraan pääoman määrän kasvaessa ja sijoituksen tuoton ollessa vieraan pääoman korkoa pienempi ROE pienenee ja muuttuu jopa negatiiviseksi kun vierasta pääomaa on 80.000€. Jos omaa pääomaa ei sijoittamiseen ole käytetty ollenkaan, ei ROE-tunnuslukua voida laskea. Sijoitukselle voidaan kuitenkin laskea sijoitetun pääoman tuottoprosentti, joka on tässä tapauksessa -2%. Kuten tästä voidaan nähdä, vaikka sijoituksen arvonkehitys olisi positiivista, voi vieraan pääoman korkeampi kustannus tehdä koko sijoituksen tuoton negatiiviseksi. Pahimmillaan negatiivinen vieraan pääoman vipuvaikutus on siinä tapauksessa, kun vieraan pääoman kustannus on korkea ja sijoituksen tuotto negatiivinen. Lisäksi vieraalla pääomalla on aina takaisin maksuvelvoite eli mikäli sijoitettavan kohteen arvo ja tuotot romahtavat, on sijoittajan aina joka tapauksessa maksettava laina korkoineen takaisin lainantantajalle. (Balance Consulting, 2016; Valuatum, 2016)

4 Tutkimus

Tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valikoitui kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Tämän luvun tarkoituksena on esitellä tutkimuksen taustoja, tavoitteita sekä avata tutkimuskysymykset, joihin tutkimuksella lähdettiin hakemaan vastauksia. Lisäksi esitellään kohderyhmä, jolle tutkimus on tehty sekä kerrotaan myös tutkimuksen käytännön toteutuksesta.

4.1 Tavoitteet

Kvantitatiiviselle eli määrälliselle tutkimukselle on ominaista, että tutkimus tehdään jollekin pienemmälle tutkimusjoukolle jostakin isommasta ryhmästä eli perusjoukosta. Pienemmän tutkimusjoukon antamista vastauksista pyritään yleistämään vastaamaan koko perusjoukkoa. Määrällisen tutkimuksen tavoitteena on usein tuottaa tietoa tutkittavien kysymysten nykytilanteesta eikä juurikaan selvittää tilanteeseen johtaneita tekijöitä. Tutkimus toteutetaan usein joko kyselylomakkeella tai haastattelemalla kohderyhmää standardoiduin kysymyksin, jossa vastaajalle annetaan valmiit vastausvaihtoehdot eikä juurikaan avoimia kysymyksiä esitetä.

Tämän opinnäytetyön ja kvantitatiivisen tutkimuksen tavoitteena oli tehdä tutkimus Haaga-Helian ammattikorkeakoulun rahoituksen tradenomiopiskelijoiden vieraan pääoman käytöstä heidän sijoitustoiminnassaan. Tarkoituksena oli selvittää käyttävätkö he vierasta pääomaa sijoitustoiminnassaan ja mistä lähteestä käytetty vieras pääoma on peräisin. Lisäksi tarkoituksena oli selvittää mihin sijoituskohteisiin vieraalla pääomalla on sijoitettu ja onko vieraan pääoman käyttö lisännyt vai vähentänyt sijoitussalkun tuottoa.

Tutkimuskysymys:

- Käyttävätkö Haaga-Helia ammattikorkeakoulun rahoituksen tradenomiopiskelijat vierasta pääomaa sijoitustoiminnassaan?

Apukysymykset:

- Mitä vieraan pääoman lähteitä he ovat käyttäneet?
- Onko vieraan pääoman käyttö lisännyt vai laskenut heidän sijoitustoimintansa tuottoa?
- Mihin sijoituskohteisiin he ovat sijoittaneet vieraalla pääomalla?

4.2 Tutkimuksen kohderyhmä ja käytännön toteutus

Tutkimuksen kohderyhmänä toimi Haaga-Helia ammattikorkeakoulun rahoituksen tradenomiopiskelijat. Haaga-Helia ammattikorkeakoulussa rahoituksen tradenomeja valmistuu kahdesta eri koulutusohjelmasta sekä liiketalouden että talous- ja finanssiasiantuntijan (FINA) koulutusohjelmista. Erona koulutusohjelmien välillä on, että talous- ja finanssiasiantuntijan koulutusohjelmassa rahoitus on valittu pääaineeksi heti alusta alkaen, kun taas liiketalouden koulutusohjelmassa rahoitus on valittavissa vasta kaikille yhteisten perusopintojen jälkeen yhtenä suuntautumisvaihtoehtona.

Tämä tutkimus toteutettiin sähköisellä kyselylomakkeella, joka lähetettiin tutkimusjoukolle sähköpostitse. Kysely lähetettiin kaikille 145 Talous- ja finanssiasiantuntija koulutusohjelman kirjoilla olevalle opiskelijalle. Joukkoon kuuluu eri-ikäisiä opiskelijoita, sekä miehiä että naisia. Tutkittavaan joukkoon kuuluvat opiskelijat ovat myös eri vaiheissa opintojaan. Kyselyssä käytettiin ryväsotantaa. Ryväsotanta tarkoittaa, että perusjoukko jaetaan ryppäisiin, joista vain osa pääsee mukaan tutkimukseen. Tässä tapauksessa tutkimukseen mukaan pääsivät talous- ja finanssiasiantuntija-koulutusohjelman opiskelijat ja ulkopuolel-le jäivät liiketalouden rahoituksen opiskelijat. Ryväsotannan tarkoituksena on, että pienemmän ryppään antamien vastauksien pohjalta saadut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko perusjoukkoa. Koska kysely lähetettiin koko tutkittavalle ryppäälle, käytetään otannasta nimeä yksiasteinen ryväsotanta.

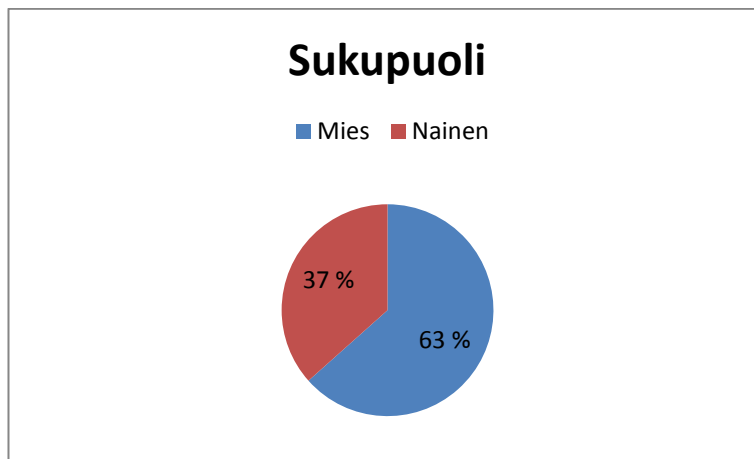
Kyselylomakkeessa rahoituksen opiskelijoilta kysyttiin alkuun taustatietoja vastaajalta mm. sukupuolta, ikää, vuosituloja ja asumismuotoa. Näiden taustakysymysten tarkoituksena oli saada tietoa vastaajien elämäntilanteista, jotta tutkimuskysymyksiin saatavia vastauksia voitaisiin niiden pohjalta ymmärtää paremmin. Taustakysymysten jälkeen kysyttiin sijoittamisesta sekä sijoittamisesta vieraalla pääomalla. Mikäli vastaaja vastasi, ettei ole sijoittanut vieraalla pääomalla, kysely päättyi hänen osaltaan niihin kysymyksiin. Loppuihin kysymyksiin vastasivat vain vieraalla pääomalla sijoittaneet vastaajat. Suurin osa kysymyksistä oli valinta tai monivalintakysymyksiä. Tämän tarkoituksena oli, että vastauksista saataisiin mahdollisimman helposti analysoitavia.

5 Tulokset

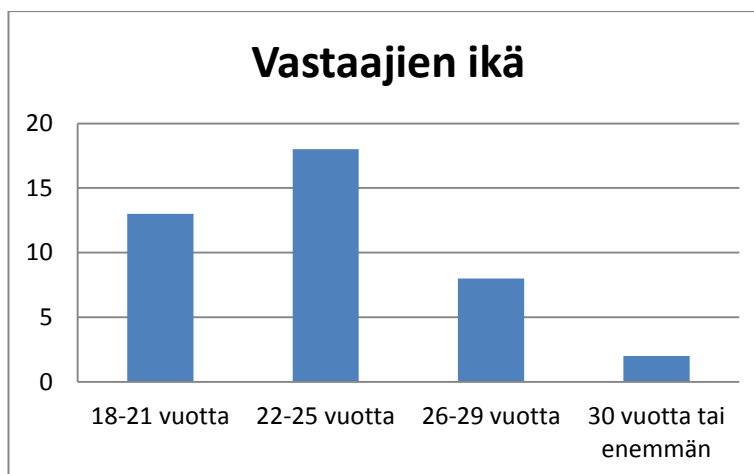
Kyselyyn vastasi yhteensä 41 henkilöä. Kyselyn sulkeuduttua vastaukset siirrettiin Microsoft Office Excel-ohjelmaan, jossa ne analysoitiin ja niiden perusteella tehtiin tässä luvussa olevat taulukot sekä kuvaajat. Taulukot ja kuvaajat on muodostettu kyselyyn vastanneiden henkilöiden antamien vastausten pohjalta. Kyselylomake sekä kyselyyn vastanneiden antamat vastaukset löytyvät tarkemmin tämän työn lopusta liitteenä.

5.1 Vastanneiden taustatiedot

Kyselylomakkeen ensimmäiset kysymykset käsittelivät vastaajan taustoja. Näillä kysymyksillä pyrittiin selvittämään millaiset henkilöt kyselyyn ovat vastanneet. Kuviosta 1 voidaan lukea, että 41:stä kyselyyn vastanneesta henkilöstä 37 % (15 kpl) oli naisia ja 63 % (26kpl) oli miehiä.

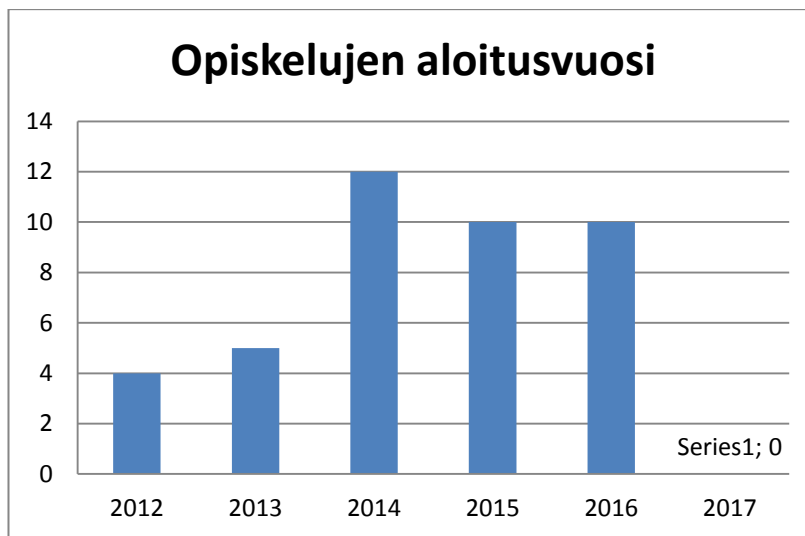

Kuvio 1.

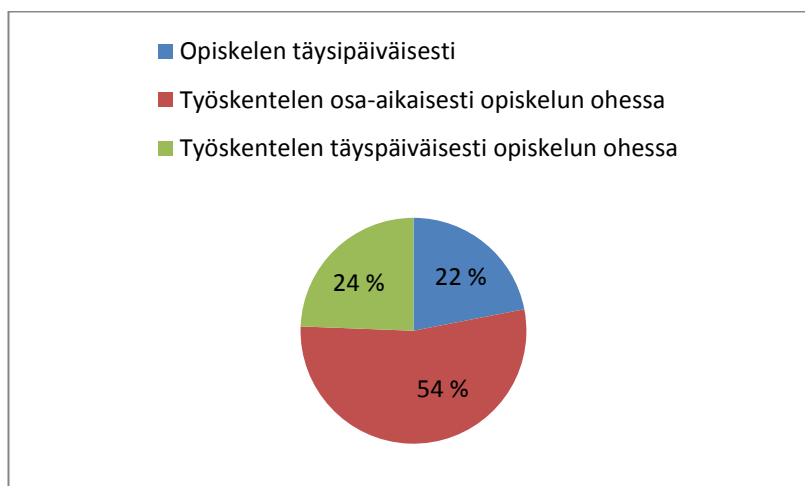

Kuvio 2.

Kuviosta 2 käy ilmi vastaajien iät. Vastaajista suurin osa oli iältään 22-25 vuotiaita (18 kpl). Toiseksi eniten oli 18-21 vuotiaita (13kpl). 26-29 vuotiaita vastaajia oli 8 kappaletta sekä yli 30 vuotta täyttäneitä vastaajia 2 kappaletta. Alla olevaan kuvioon 3 puolestaan on purettu vastaajien opiskelujen aloittamisajankohdat. Eniten vastauksia saatiin 2014 opintonsa aloittaneilta opiskelijoilta. Vähiten puolestaan 2012 ja 2013 opintonsa aloittaneilta. Kyselyyn vastanneista 93 % (38kpl) oli Finanssi – ja talousasiantuntija-koulutusohjelman opiskelijoita ja 7% (3kpl) liiketalouden opiskelijoita.

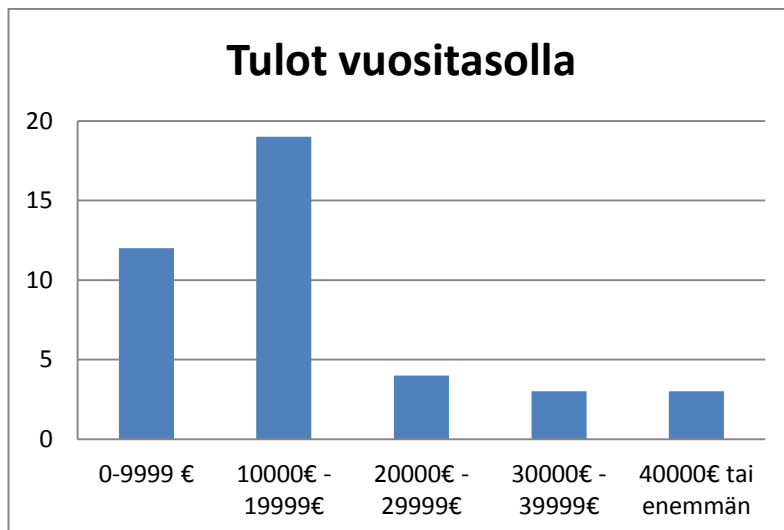

Kuvio 3.

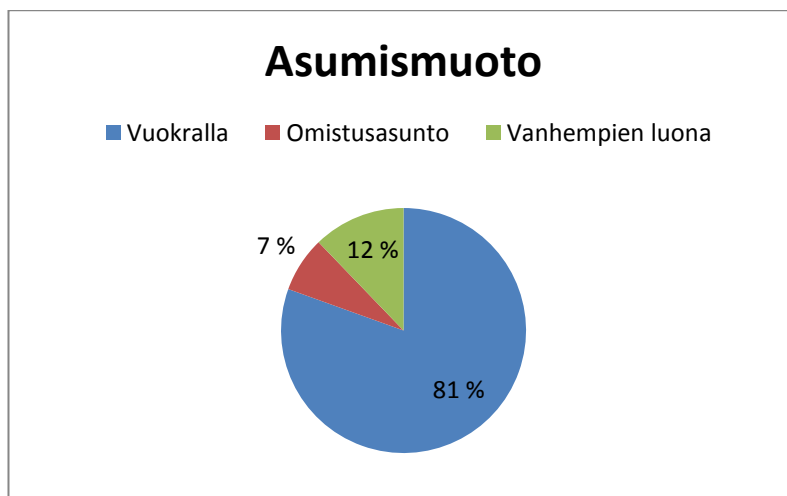
Kuvio 4.

Sukupuolen, iän sekä opintoihin liittyvien kysymysten jälkeen kyselylomakkeessa oli kysymyksiä koskien työntekoa opintojen ohella sekä tulotietoja. Suurin osa (54%) kyselyyn vastanneista ilmoitti työskentelevänsä osa-aikaisesti opintojen ohella. Lisäksi 24% ilmoitti työskentelevänsä täysipäiväisesti opintojen ohessa. Vain 22 % vastanneista opiskeli täysipäiväisesti.

Kuvio 5.

Kuvioon 5 on purettu vastaukset, mitä saatiin koskien vastanneiden opiskelijoiden tuloja vuositasolla. 44 % (19 kpl) vastanneista ilmoitti ansaitsevansa vuosittain jotain väliltä 10000€ - 19999€. 29 % (12 kpl) vastanneista ilmoitti ansaitsevansa alle 10000€. 20000-29999€-, 30000-39999€-ja 40000€ tai enemmän tienavia oli määrällisesti vähemmän.

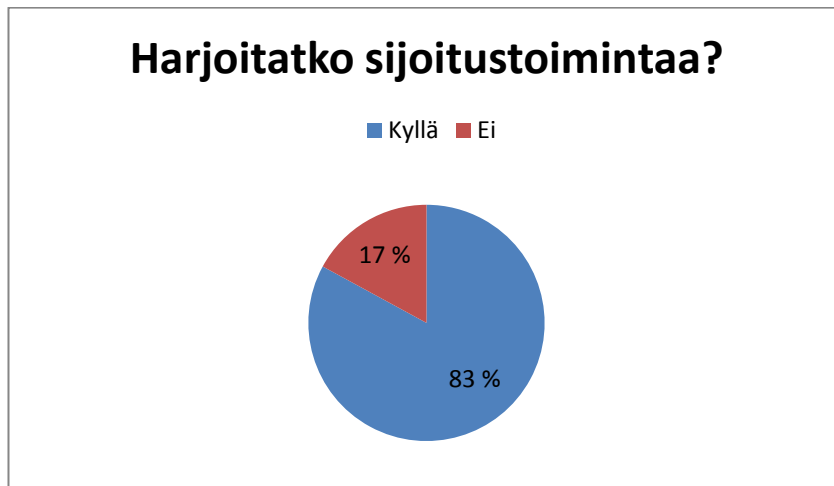

Kuvio 6.

Vuokralla asuminen oli suosituin asumismuoto kyselyyn vastanneiden keskuudessa. Jopa 81 % vastanneista ilmoitti asuvansa vuokralla, 12 % prosenttia vanhempien luona sekä loput 7% omistusasunnossa.

5.2 Sijoittamisen kysymykset

Alun taustakysymysten jälkeen seuraavat kysymykset koskivat sijoitustoimintaa. Kuviosta 7 voidaan lukea, että 83% kyselyyn vastanneista ilmoitti harrastavansa sijoittamista. Loput 17 % eivät ilmoittaneet harrastavansa sijoittamista. Heidän osaltaan kysely myös päättyi tähän kysymykseen. Loput kysymykset koskevat vain sijoittavia henkilöitä.

Kuvio 7.

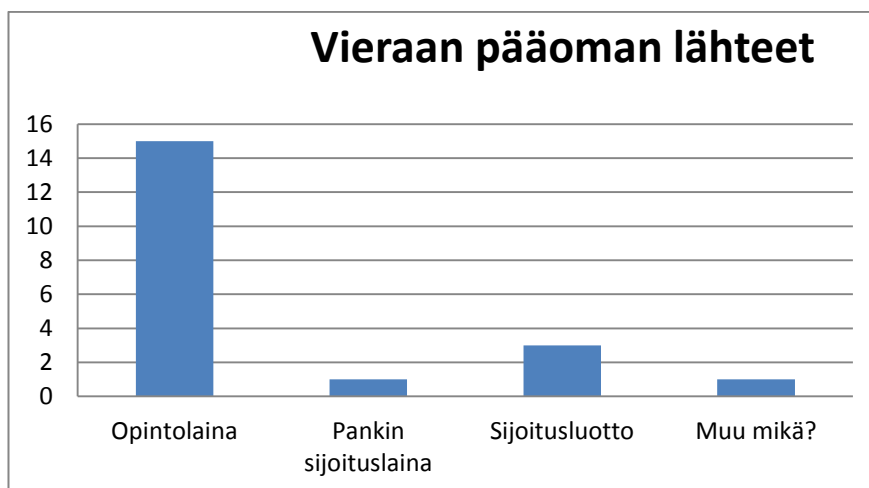
Kuvio 8.

Sijoittavan varallisuuden kysymykseen vastasi 34 henkilöä, koska 7 vastannutta henkilöä eivät harrastaneet sijoittamista ja heidän kyselynsä loppui edelliseen kysymykseen. Sijoittaneista henkilöistä 12 (35%) vastasi, että heidän sijoitettava varallisuutensa on välillä 10000€ - 19999€. 10 henkilön (29%) sijoitettava varallisuus oli alle 10000€. Muut vaihtoehdot saivat vähemmän vastauksia. Yli 50000€ sijoitusvarallisuuden omaavia oli 6 henkilöä.

Kuvio 9.

Kuviosta 9 voidaan nähdä, että vierasta pääomaa sijoitussalkkussaan oli 50% vastaajista. Toiset 50% eivät olleet käyttäneet vierasta pääomaa sijoittamistoiminassaan, mutta 66 % heistä voisi harkita vieraalla pääomalla sijoittamista. Heidän, jotka eivät olleet sijoittaneet vieraalla pääomalla kyselynsä loppui tässä vaiheessa. Loput kysymykset koskevat vain vieraan pääoman sijoituksia.

Kuvio 10.

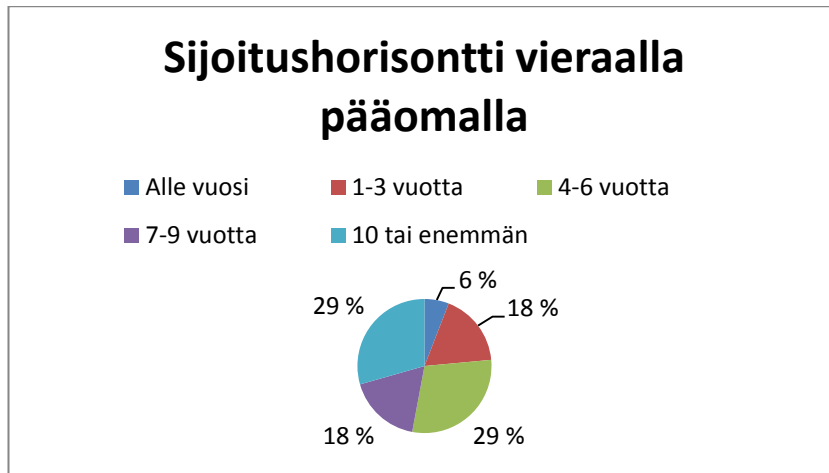

Kuvio 11.

Suurimmalla osalla (15 henkilöä) vieraan pääoman lähde oli opintolaina. Kuviosta 10 nähdään myös, että yksi henkilö oli käyttänyt pankin sijoituslainaa ja 3 sijoitusluottoa. Yksi vastaaja oli myös maininnut muut kohtaan käyttäneensä Nordnetin Superluottoa, joka kuuluu myös kohtaan sijoitusluotot. Kuvio 11 kuvaa vastauksia kysymykseen vieraan pääoman määrästä sijoitussalkussa. 8 henkilöllä (47% vastaajista) vieraan pääoman osuus on välillä 0-19% salkun kokonaisarvosta, 6 henkilöllä 20-39% ja kolmella henkilöllä 40-59 %. Yhdelläkään vastaajalla ei ollut yli 60 % vierasta pääomaa. Kuvion 12 mukaan kuitenkin 83 % on kuitenkin valmis lisäämään vieraan pääoman määrää korkotason pysyessä matalana.

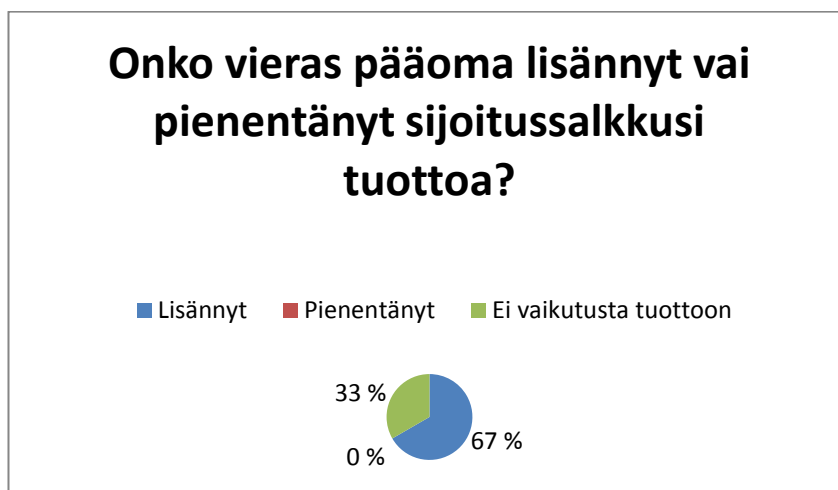

Kuvio 12.

Kuvio 13.

Sijoitushorisonttikysymyksessä (Kuvio 13) tuli suurta hajontaa, vaihtoehdot 4-6 vuotta sekä yli 10 vuotta saivat kumpikin 29 % vastauksista. Lisäksi 1-3 vuotta sekä 7-9 vuotta saivat kumpikin 18% vastauksista. Alle vuoden vieraan pääoman sijoitushorisonttikseen ilmoitti vain 6% vastaajista.

Kuvio 14.

Kuvion 14 mukaan 67 % vastaajista ilmoitti, että vieraan pääoman vipuvaikutus on lisännyt heidän sijoitussalkun tuottoaan. 33 % vastaajista vastasi, että vieraan pääoman käytöllä ei ole ollut vaikutusta sijoitussalkun tuottoon. Yksikään vastaaja ei sanonut, että vipu olisi toiminut negatiiviseen suuntaan ja laskenut sijoitusten tuottoja.

Kuvio 15.

Seuraavaksi kyselylomakkeessa kysyttiin onko vastaaja sijoittanut vieraalla pääomalla erilaisiin rahastoihin. Kuvio 15 kuvaa kysymykseen saadut vastaukset. 10 henkilöä (58% vieraalla pääomalla sijoittaneista) vastasi sijoittaneensa vieraalla pääomalla ETF-rahastoihin, seitsemän henkilöä osakerahastoihin ja yksi yhdistelmä rahastoihin. Lyhyet ja pitkät korkorahastot eivät saaneet yhtään vastausta. Viidellä henkilöllä ei ollut vierasta pääomaa sijoitettuna rahastoihin. Sijoittaneilta henkilöiltä kysyttiin mille markkinalle kyseiset rahastot sijoittavat, suosituimmat vastaukset olivat Eurooppa sekä Pohjois-Amerikka. Eurooppaan sijoittavia rahastoja oli 10 henkilöllä ja Pohjois-Amerikkaan 9 henkilöllä.

Kuvio 16.

Seuraavaksi kysyttiin vieraan pääoman asunto- sekä kiinteistösijoituksista. 12 vastaajaa (70% vieraalla pääomalla sijoittaneista) vastasi, ettei ole sijoittanut ollenkaan asuntoihin tai kiinteistöihin. Kuten kuvioista 16 voidaan lukea, sekä asuntorahastoihin sekä sijoitusasuntoihin oli sijoittanut vieraalla pääomalla kumpaankin kolme vastanneista henkilöistä. Sijoitusasunnon omistajilta lisäksi kysyttiin, montako asuntoa he omistavat ja missä ne sijaitsevat. Kaikilla kolmella oli yksi sijoitusasunto. Kahden sijoitusasunto sijaitsi pääkaupunkiseudulla ja yhden pääkaupunkiseudun ulkopuolella.

Kuvio 17.

Osakkeisiin vieraalla pääomalla oli sijoittanut 76% (13 henkilöä) kysymykseen vastanneista (17 henkilöä). 24 % vieraalla pääomalla sijoittaneista henkilöistä ei ollut vieraan pääoman osakesijoituksia. Lisäksi kysyttiin mille markkinalle kyseiset sijoitukset on tehty. Suosituimmat vastaukset olivat suomalaiset osakkeet, joita 12 osakkeisiin vieraalla pääomalla sijoittaneista. Lisäksi 10 henkilöllä oli myös Pohjois-Amerikkalaisia osakkeita sekä 7 henkilöllä eurooppalaisia osakkeita, joihin oli sijoitettu vieraalla pääomalla. Vastaajia pyydettiin myös nimeämään avoimeen kenttään osakkeita, joihin olivat sijoittaneet. Nordea, Elisa sekä Fortum olivat kaikki kahden eri vastaajan valintoja. Mikään muu yksittäinen osake ei saanut enempää kuin yhden maininnan.

Kuvio 18.

Valuuttasijoituksia ei ollut kuin yhdellä vastaajalla (6%). Hän oli sijoittanut sekä Japanin Jeniin että Yhdysvaltain Dollariin. Lisäksi viimeisenä kysymyksenä oli avoin kenttä muille vieraan pääoman sijoituksille. Yksi vastaaja oli sijoittanut vertaislainoihin sekä fyysisiin jalometalleihin. Muilla vastaajilla ei ollut muita vieraan pääoman sijoituksia.

6 Pohdinta

Tämän luvun tarkoituksena on pohtia tutkimuksen antamia vastauksia. Lisäksi tässä luvussa arvioidaan tutkimuksen reliabiliteettia, validiteettia sekä objektiivisuutta. Viimeisessä kappaleessa arvioidaan opinnäytetyöprosessia oman oppimisen ja kehittymisen näkökulmasta.

Kyselylomakkeen alussa kyseltiin vastaajalta taustatietoja heidän elämäntilanteistaan. Näiden tietojen tarkoituksena oli kerätä tietoa millaisessa elämäntilanteessa olevat henkilöt vastasivat kyselyyn. Kyselyyn vastanneista 63 % oli miehiä ja 37 % naisia. Suurin osa vastaajista oli alle 25 vuotiaita ja aloittaneet opiskelunsa vuoden 2014 jälkeen. Tämä oli varsin odotettua, koska korkeakouluopinnot kestävät yleensä 3,5-4,5 vuotta ja näin ollen aikaisemmin aloittaneista vuosikursseista iso osa on jo valmistunut tradenomeiksi. Seuraavaksi kysyttiin asumismuodosta sekä tulotiedoista. Suosituin asuinmuoto oli vuokralla asuminen (81%), mikä ei sinällään ole mitenkään yllättävää, koska opiskelijan tuloilla on vaikea hankkia pääkaupunkiseudulta omistusasuntoa vielä opiskeluaikana johtuen kalliista asuntojen hinnoista. Myöskään vanhempien luona asuvien määrä 12% vastaajista, ei ollut yllättävää, vaikka iso osa vastaajista oli kuului 18-21 vuotiaiden ikäryhmään, monet opiskelijoista tulevat Helsinkiin opiskelemaan pääkaupunkiseudun ulkopuolelta ja vanhempien luona asuminen ei ole tällöin mahdollista.

Kyselyssä taustatiedoista saaduista vastauksista hivenen yllättävää oli, että vain 22 % vastaajista ilmoitti opiskelevansa täyspäiväisesti, vaikka suurin osa vastaajista olivat aloittaneet opintonsa 2014 vuoden jälkeen. Tulos on kuitenkin looginen, kun mietitään, että suurin osa vastaajista asuu vuokralla ja vuokrat pääkaupunkiseudulla ovat korkeita. Niiden maksaminen pelkällä opintotuella ja opintolainalla tekee monelle opiskelijalle tiukkaa.

Taustatietojen jälkeen kyselyssä kysyttiin kysymyksiä sijoitustoiminnasta. 83 % (Kuvio 7) vastaajista ilmoitti harrastavansa sijoittamista. 17 % , jotka eivät harrastaneet sijoittamista, kysely loppui tähän. Sijoittamista harrastavien joukosta alettiin selvittää tutkimuksen pää- sekä apukysymyksiin vastauksia. Tämän opinnäytetyön tutkimuskysymys oli käyttävätkö Haaga-Helia ammattikorkeakoulun rahoituksen tradenomiopiskelijat vierasta pääoma sijoitustoiminnassaan. Tutkimukseen vastanneista sijoittamista harrastavista henkilöistä 50% (Kuvio 9) eli puolet ilmoitti sijoitussalkkuns sisältävän vierasta pääomaa. Tulos ei sinällään ole yllättävä, koska kun katsotaan vastaajien antamia taustatietoja, niin voidaan huomata, että 78 % vastaajista ilmoitti työskentelevänsä osa-aikaisesti tai täyspäiväisesti opintojen ohella. Tällöin voidaan olettaa, että elinkustannukset voidaan kattaa

työstä saatavilla tuloilla ainakin osittain ja mahdollisesti nostetusta opintolainasta jää rahaa yli sijoitettavaksi.

Yhtenä apukysymyksenä tutkimuksessa oli selvittää, mistä lähteestä tradenomiopiskelijoiden käyttämä vieras pääoma on peräisin. Tulos oli varsin oletettu, 15 vierasta pääomaa käyttäneellä vieras pääoma oli ainakin osittain opintolainaa. Yksi henkilö oli käyttänyt myös pankin sijoituslainaa ja neljä henkilöä sijoitusluottoja. Opintolainan osuus on varsin looginen ja odotettu tulos, koska opintolaina on jokaiselle opiskelijalla tarjolla oleva laina, jossa on valtion takaus. Sen voi halutessaan nostaa, vaikka sille ei välttämättä tarvetta olisi elinkustannusten kattamiseksi. Lisäksi saadut vastaukset vastaajien sijoitussalkkujen koosta sekä vieraan pääoman määrästä tukevat saatua vastausta. Suurin osa vastanneista opiskelijoista ilmoitti sijoitussalkkunsaa olevan alle 20000€ ja vieraan pääoman määrän alle 40 % siitä. Tästä voimme tulkita, että opiskelijoiden sijoitusten vieraan pääoman osuus on pääsääntöisesti rahoitettu opintolainalla.

Vierasta pääomaa oli käytetty rahastosijoituksissa eniten ETF-rahastoihin ja osakerahastoihin. Lisäksi yksi henkilö oli sijoittanut vieraalla pääomalla yhdistelmärahastoihin. Lyhyisiin sekä pitkiin korkorahastoihin ei ollut yksikään vastaaja sijoittanut vieraalla pääomalla. Saatu on tulos odotettu, koska vieraalla pääomalla on aina kustannus ja korkorahastoissa tuotto-odotus on niin pieni, että sillä on vaikea edes saada katetuksi vieraan pääoman hintaa. ETF- ja osakerahastoissa tuotto-odotus on jo sen verran korkeampi, että niihin on kannattavampaa sijoittaa myös vieraalla pääomalla.

Suosituimmaksi sijoituskohteeksi vieraalla pääomalla tutkimuksessa osoittautui osakesijoitukset. Niitä löytyi yhteensä 13 eri henkilöltä. Eniten mainintoja yksittäisistä osakkeista keräsivät Elisa, Fortum sekä Nordea. Osakkeiden suuri suosio ei ollut yllättävä tulos, koska osakkeisiin sijoitettaessa jo pelkkä osinkotuotto riittää usein kattamaan vieraasta pääomasta maksettavan kustannuksen eli koron. Opiskelijoiden mainitsemista osakkeista voidaan nähdä, että moni oli valinnut salkkuunsa vieraalla pääomalla korkeata osinkoa maksavia yrityksiä, kuten mainitut Elisa, Fortum ja Nordea esimerkiksi.

Kiinteistöihin oli sijoittanut kolme henkilöä rahastojen kautta ja kolmella vierasta pääomaa oli käytetty sijoitusasuntoon. Sijoitusasuntoihin sijoittaneiden määrä oli yllättävän suuri, koska opiskelijalle sijoitusasunnot ovat varsin kalliita hankintoja, varsinkin pääkaupunkiseudulla. Suorien valuuttasijoitusten vähäisyys oli myös varsin odotettu tulos. Useampi opiskelija oli kyllä hajauttanut mm. Pohjois-Amerikan osakkeisiin ja näin ollen epäsuorasti muihin valuuttoihin, mutta vain yhdellä oli suoraa valuuttasijoitusta.

Tämän tutkimuksen oli tarkoitus myös selvittää, onko vieraan pääoman käyttö lisännyt rahoituksen tradenomiopiskelijoiden sijoitussalkun tuottoja. 67 % vastaajista sanoi, että vieras pääoma on lisännyt tuottoja ja 33 % sanoi, että vieraalla pääomalla ei ole ollut tuottoihin vaikutusta. Yksikään vastaaja ei sanonut vieraan pääoman vaikuttaneen tuottoihin negatiivisesti. Tulosta selittävät varmasti pitkälti osakekurssien korkea nousu ja arvostus tällä hetkellä. Moni vastaajista on sijoittanut vieraan pääomansa osakkeisiin viimeisen 3 vuoden ajanjaksona, jonka jälkeen osakekurssi ovat nousseet huomattavasti Helsingin yleisindeksinkin ollessa 9215 kirjoitushetkellä.

6.1 Yhteenveto

Tässä opinnäytetyössä lähdettiin hakemaan vastausta kysymykseen käyttävätkö Haaga-Helia ammattikorkeakoulun rahoituksen tradenomiopiskelijat vierasta pääomaa sijoitustoiminnassaan. Vastaukseksi saatiin, että 50% sijoittamista harrastavista rahoituksen tradenomi opiskelijoilla oli vierasta pääomaa sijoitussalkussaan. Vieras pääoma oli suurimmalla osalla vastaajista opintolainaa. Suosituimmat sijoituskohteet vieraalle pääomalle olivat osakkeet sekä ETF-rahastot. Lisäksi vierasta pääomaa oli sijoitettu useammalla henkilöllä sijoitusasuntoihin sekä muihin rahastosijoituksiin. Vieraan pääoman koettiin joko lisänneen tuottoja tai ettei vaikutusta tuottoon ollut. Kukaan ei vastannut vieraan pääoman vaikuttaneen tuottoihin vähentävästi.

6.2 Tutkimuksen luotettavuus ja pätevyys

Tutkimuksen reliabiliteetilla tarkoitetaan sen luotettavuutta. Luotettavuuteen vaikuttavat mm. käytetyt lähteet sekä saatujen vastausten määrä. Tässä opinnäytetyössä käytettiin internet- että kirjalähteitä. Internetlähteissä käytettiin tiukkaa lähdekritiikkiä, jotta työhön päätyy vain luotettavaa tietoa. Kirjalähteitä pyrittiin käyttämään mahdollisimman paljon, mutta esimerkiksi vierasta pääomaa käsittelevään kappaleeseen kirjalähteitä ei juuri löytynyt ja siinä käytettiin huolellisesti valittuja internetlähteitä.

Työn pieni otanta laskee työn reliabiliteettia, mutta tutkimuksen tuloksista voidaan saada kuitenkin suuntaa antavat tulokset. Tutkimus- sekä apukysymyksiin saadut vastaukset ovat varsin hyvin yleistettävissä koskemaan koko perusjoukkoa, mutta esimerkiksi kysyttäessä vastaajilta, mihin osakkeisiin he ovat sijoittaneet, oli vastauksissa tällä otannalla niin suuri hajonta, ettei niistä voida vetää suoria johtopäätöksiä.

Tutkimuksen validiteetilla tarkoitetaan sen pätevyyttä ja sitä, miten se vastaa sitä, mitä sillä on tarkoitus selvittää. Tutkimuksen validiteettia pyrittiin työssä takaamaan kysymys-

lomakkeen huolellisella suunnittelulla, jotta kysytyt kysymykset antaisivat tutkimustuloksia, joita tutkimuksella lähdettiin hakemaan. Kysymyksissä pyrittiin välttämään väärinymmärryksen mahdollisuutta ja niistä pyrittiin tekemään yksinkertaisia ja helposti vastattavia. Tutkimuskysymykseen saatiin vastaus, mikä tekee tutkimuksesta validin.

6.3 Kehitysideat sekä jatkojalostusmahdollisuudet

Mitä tässä tutkimuksessa olisi voinut jälkikäteen ajateltuna kehittää, olisi tiedonkeruutapa voinut olla toinen. Kysely olisi voitu toteuttaa esimerkiksi joillakin Haaga-Helian luennoilla, jolloin kaikki osallistujat olisivat vastanneet kyselyyn. Nyt kysely toteutettiin sähköposti-kyselynä, jossa on aina mahdollisuus, että kyselyn aihepiiri vaikuttaa vastaustuloksiin ja määrään. Luennoilla toteutettuna vastaukset olisi saatu kaikilta luennoilla olevilta ja ne olisivat olleet paremmin yleistettävissä koskemaan koko perusjoukkoa. Sähköposti-kyselyssä moni potentiaalinen vastaaja jättää vastaamatta, jos aihepiiri ei koske häntä. Luennoilla toteutettuna työn reliabiliteetti olisi ollut vielä parempi.

Tutkimus luo hyvää pohjaa koskien Haaga-Helia ammattikorkeakoulun rahoituksen tradenomiopiskelijoiden vieraan pääoman käyttöä heidän sijoitustoiminnassaan. Se käsittelee aihetta kuitenkin pintapuolisesti ja tutkimusta olisi mahdollista syventää koskemaan esimerkiksi heidän sijoitusstrategioitaan vieraalla pääomalla tai heidän vieraan pääoman sijoitusvalintoihinsa vaikuttavia tekijöitä.

6.4 Oma kehittyminen

Tämä projekti alkoi periaatteessa marraskuussa 2014, kun kävin opinnäytetyöluennot. Johtuen erilaisista työkiireistä aihe lyötiin lukkoon syksyllä 2016, jolloin aloitin myös tekemään työtä. Tämän tutkimuksen aikana olen oppinut paljon projektin hallinnasta kesken projektin. Jälkikäteen mietittynä kysely olisi pitänyt laittaa vetämään opiskelijoille heti alussa ja sen jälkeen vasta kasata työn teoria perustaa. Projekti olisi ollut paremmin hallittavissa ja tehokkaammin toteutettavissa. Nyt kyselyn lähdettyä matkaan, oli työ jo periaatteessa muilta osin valmis ja odotti vain tuloksia purettavaksi ja analysoitavaksi. Jatkossa ymmärrän, että hyvä vie alkuun aikaa, mutta maksaa itsensä moninkertaisena takaisin projektin edetessä.

Lähteet

Balance Consulting. Oman pääoman tuotto prosentti ROE. Luettavissa:

http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut/oman_paaoman_tuotto

Luettu 3.12.2016

Balance Consulting. Sijoitetun pääoman tuotto prosentti ROI. Luettavissa:

http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut/sijoitetun_paaoman_tuotto

Luettu: 3.12.2016

Finanssivalvonta. 2011. Sijoitusrahastojen riskit. Luettavissa:

<http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Sijoittaminen/Sijoitusrahastot/Riskit/Pages/Default.aspx>

Luettu 4.12.2016

Finlex- Osakeyhtiölaki 624/21.7.2006

Luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624#L4P2>

Kallunki, J, Martikainen M , Niemelä J .2007. Ammattimainen Sijoittaminen. 5.painos. Talentum Media. Helsinki

Kela- Opintolaina. Luettavissa:

<http://www.kela.fi/opintotuki-opintolaina>

Luettu:10.4.2017

Nordea. 2016. Osakerahastot

<http://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/saastot/rahastot/osakerahastot.html>

Luettu: 3.12.2016

Nordnet- Superluotto. Luettavissa:

<https://www.nordnet.fi/palvelut-ja-tuotteet/sijoittamisen-tukena/luotot.html>

Luettu: 10.4.2017

Oksaharju, J.2012. Hyvästä yhtiöstä hyvään sijoitukseen. 3.Täydennetty painos. Hansaprint Oy. Vantaa.

Oksaharju, J. 2013. Hajauta tai hajoa. 1. Painos. Hansaprint Oy. Vantaa

Oksaharju, J. 2013. Rahastosijoittaminen on järvivaihtoehto valtaosalle säästäjistä.

Luettavissa:

<http://www.nordnetblogi.fi/rahastosijoittaminen-on-jarkivaihtoehto-valtaosalle-saastajista/13/05/2013/>

Luettu: 3.12.2016

Pesonen, M. 2011. Säästäjästä sijoittajaksi. WSOYpro Oy. Jyväskylä.

Puttonen, V & Repo, E. 2011. Miten sijoitan rahastoihin. WSOYpro Oy. Helsinki.

Salkunrakentaja, 2013. Mitä sijoitusrahastojen kuluja mittaava TER-luku kertoo?

Luettavissa:

<http://www.salkunrakentaja.fi/2013/09/mit-sijoitusrahastojen-kuluja-mittaava-ter-luku-kertoo/>

Luettu 3.12.2016

Taloustieto- Yritystoiminnan rahoitus. Luettu: 3.12.2016

Luettavissa: <http://www.taloustieto.fi/lukiotext/1text607.html>

Luettu 3.12.2016

Valuatum. Sijoitetun pääomantuotto. Luettavissa:

http://www.valuatum.com/dictionary/ROI_fin.shtml1

Luettu: 3.12.2016

Valuuttakauppa, 2016. Valuuttakeinottelu.

<http://www.valuuttakauppa.fi/valuuttakeinottelu>

Luettu: 5.12.2016

Väänänen, S. 2015. Kiinteistösijoittamista hajautetusti jokaiselle-Esittelyssä REIT-rahastot. Luettavissa:

<http://www.sijoittaja.fi/26968/kiinteistosijoittamista-hajautetusti-jokaiselle-esittelyssa-reit-rahastot/>

Luettu: 4.12.2016

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake

Business

Haaga-Helia ammattikorkeakoulun Finanssialan koulutusohjelman ja
Liiketalouden koulutusohjelman rahoituksen opiskelijoiden sijoitukset
vierasta pääomaa hyväksi käyttäen

Vastaaajan taustatiedot

1. Sukupuoli *

- ☐ Mies
- ☐ Nainen

2. Ikä *

- ☐ 18-21 vuotta
- ☐ 22-25 vuotta
- ☐ 26-29 vuotta
- ☐ 30 vuotta tai enemmän

3. Opiskelun aloitusvuosi *

- ☐ 2012
- ☐ 2013
- ☐ 2014
- ☐ 2015
- ☐ 2016
- ☐ 2017

4. Koulutusohjelmasi *

- ☐ Liiketalous
- ☐ Talous- ja Finanssiasiantuntijan koulutusohjelma
- ☐ Muu, mikä?

4. Koulutusohjelmasi *

- ☐ Liiketalous
- ☐ Talous- ja Finanssiasiantuntijan koulutusohjelma
- ☐ Muu, mikä?
- ☐ _____

5. Työskenteletkö opiskelujen ohella? *

- ☐ Opiskelen täysipäiväisesti
- ☐ Työskentelen osa-aikaisesti opiskelun ohessa
- ☐ Työskentelen täysipäiväisesti opiskelun ohessa

6. Tulosi vuositasolla? *

- ☐ 0-9999 €
- ☐ 10000€ - 19999€
- ☐ 20000€ - 29999€
- ☐ 30000€ - 39999€
- ☐ 40000€ tai enemmän

7. Asumismuoto *

- ☐ Vuokralla
- ☐ Omistusasunto
- ☐ Vanhempien luona

8. Harjoitatko sijoitustoimintaa? *

Mikäli vastasit Ei, kyselysi loppuu tähän. Kiitos vastauksistasi.

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

9. Paljonko on sijoitettava varallisuutesi?

- ☐ 0 - 9999€
- ☐ 10000€ - 19999€

9. Paljonko on sijoitettava varallisuutesi?

- ☐ 0 - 9999€
- ☐ 10000€ - 19999€
- ☐ 20000€ - 29999€
- ☐ 30000€ - 39999€
- ☐ 40000€ - 49999€
- ☐ 50000€ tai enemmän

10. Oletko käyttänyt sijoitussalkkusi muodostamisessa vierasta pääomaa?

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

11. Voisitko harkita vieraan pääoman käyttöä sijoitussalkkussasi?

Tämän kysymyksen jälkeen voit hypätä suoraan loppuun, loput kysymykset koskevat vain vieraalla pääomalla sijoittaneita henkilöitä.

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

12. Kuinka suuri osa sijoitussalkkustasi on vierasta pääomaa?

- ☐ 0-19%
- ☐ 20 -39%
- ☐ 40-59%
- ☐ 60-79%
- ☐ 80-100%

13. Mistä lähteistä vieras pääoma on peräisin?

- ☐ Opintolaina
- ☐ Pankin sijoituslaina
- ☐ Sijoitusluotto

Muu mikä?

☐

14. Kuinka pitkä on sijoitushorisonttisi vieraalla pääomalla?

- ☐ Alle vuosi
- ☐ 1-3 vuotta
- ☐ 4-6 vuotta
- ☐ 7-9 vuotta
- ☐ 10 tai enemmän

15. Mikäli korkotaso pysyy matalana, voisitko harkita vieraan pääoman määrän lisäämistä?

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

16. Onko vieras pääoma lisännyt vai pienentänyt sijoitussalkkusi tuottoa?

- ☐ Lisännyt
- ☐ Pienentänyt
- ☐ Ei vaikutusta tuottoon

Rahastosijoitukset

17. Oletko sijoittanut vieraalla pääomalla johonkin seuraavista rahastoistavaihtoehtoista?

- ☐ Lyhyen koron sijoitusrahastot
- ☐ Pitkän koron sijoitusrahastot
- ☐ Yhdistelmärahastot
- ☐ Osakerahastot
- ☐ ETF-Rahastot
- ☐ En mihinkään yllämainituista vaihtoehtoista

18. Mihin markkinalle kyseiset rahastot sijoittavat?

- ☐ Suomi
- ☐ Eurooppa
- ☐ Pohjois-Amerikka
- ☐ Aasia

18. Mihin markkinalle kyseiset rahastot sijoittavat?

- ☐ Suomi
- ☐ Eurooppa
- ☐ Pohjois-Amerikka
- ☐ Aasia

Muu mikä?

☐

Kiinteistö- ja asuntosijoittaminen

19. Oletko sijoittanut vieraalla pääomalla asuntoihin- tai kiinteistöihin?

- ☐ En ole
- ☐ Kyllä olen, rahastojen (REIT) kautta
- ☐ Kyllä olen, omistan sijoitusasunnon/-asuntoja

20. Kuinka monta sijoitusasuntoa omistat?

- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4 tai enemmän

21. Missä kyseiset asunnot sijaitsevat?

- ☐ Pääkaupunkiseutu
- ☐ Muu Suomi
- ☐ Ulkomailla

Osakesijoitukset

22. Oletko sijoittanut vieraalla pääomalla osakkeisiin?

- ☐ Kyllä olen

23. Mille markkinoille olet hajauttanut osakesijoituksiasi vieraalla pääomalla?

☐ Suomi

☐ Eurooppa

☐ Pohjois-Amerikka

☐ Aasia

Muu mikä?

☐

24. Mihin osakkeisiin olet sijoittanut vieraalla pääomalla? Alla olevaan kenttään voit nimetä osakkeitasi joihin olet sijoittanut.

50 merkkiä jäljellä

Muut sijoitukset

25. Oletko sijoittanut vieraalla pääomalla valuuttoihin?

Kyllä, mihin valuuttaan?

☐

☐ En ole

26. Onko sinulla jotain muita vieraan pääoman sijoituskohteita mitä aikaisemmin kyselyssä ei ole mainittu? Jos on, Voit nimetä ne allaolevaan kenttään:

Liite 2. Kyselyn tulokset

1. Sukupuoli

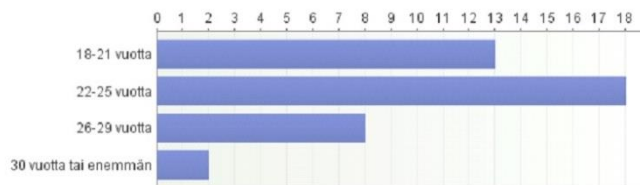
Vastaajien määrä: 41

Vastaajan taustatiedot

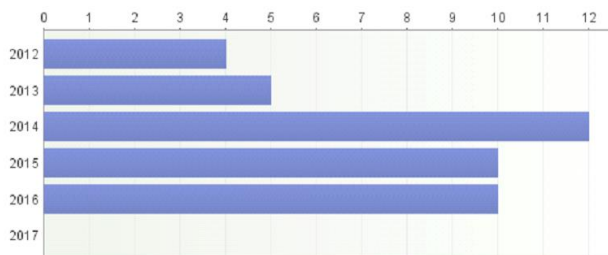
2. Ikä

Vastaajien määrä: 41

3. Opiskelun aloitusvuosi

Vastaajien määrä: 41

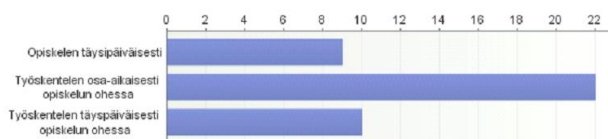
4. Koulutusohjelmasi

Vastaajien määrä: 41

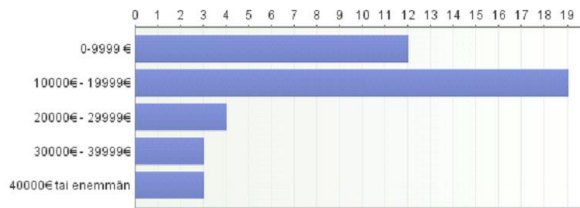
5. Työskenteletkö opiskelujen ohella?

Vastaajien määrä: 41

6. Tulosi vuositasolla?

Vastaajien määrä: 41

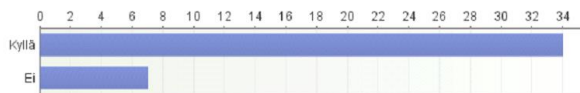
7. Asumismuoto

Vastaajien määrä: 41

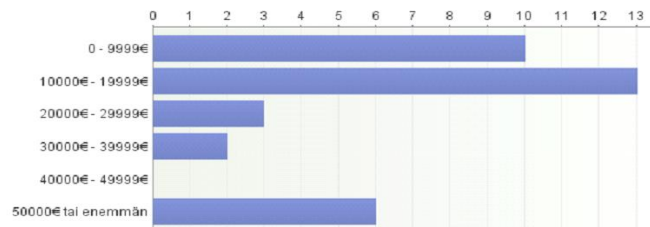
8. Harjoitatko sijoitustoimintaa?

Vastaajien määrä: 41

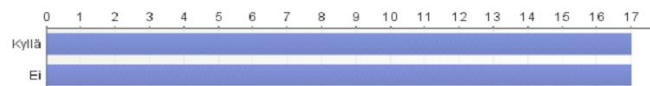
9. Paljonko on sijoitettava varallisuutesi?

Vastaajien määrä: 34

10. Oletko käyttänyt sijoitussalkkusi muodostamisessa vierasta pääomaa?

Vastaajien määrä: 34

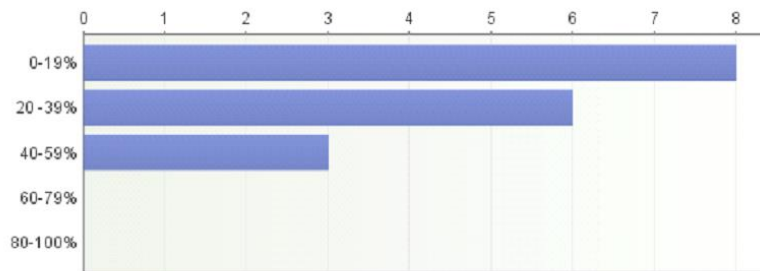
11. Voisitko harkita vieraan pääoman käyttöä sijoitussalkussasi?

Vastaajien määrä: 29

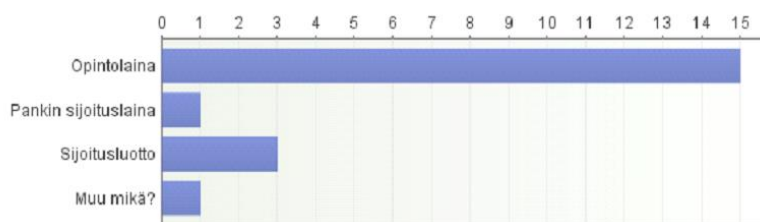
12. Kuinka suuri osa sijoitussalkustasi on vierasta pääomaa?

Vastaajien määrä: 17

13. Mistä lähteistä vieras pääoma on peräisin?

Vastaajien määrä: 16

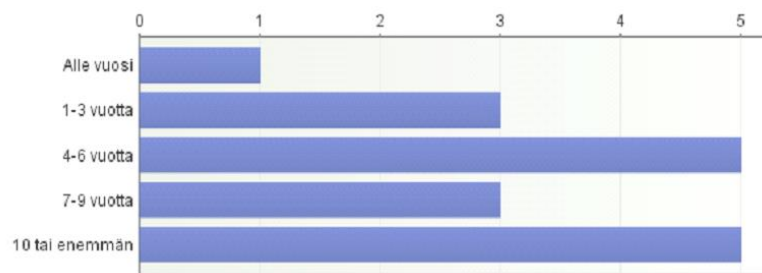

Avoimet vastaukset: Muu mikä?

- Nordnet superluotto kultatase 0,99% p.a

14. Kuinka pitkä on sijoitushorisonttisi vieraalla pääomalla?

Vastaajien määrä: 17

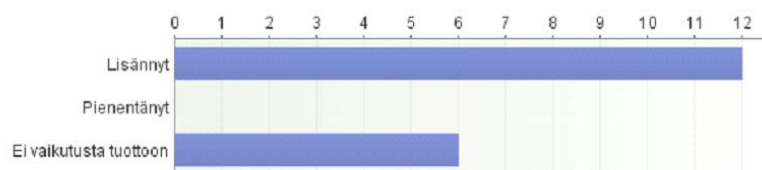
15. Mikäli korkotaso pysyy matalana, voisitko harkita vieraan pääoman määrän lisäämistä?

Vastaajien määrä: 18

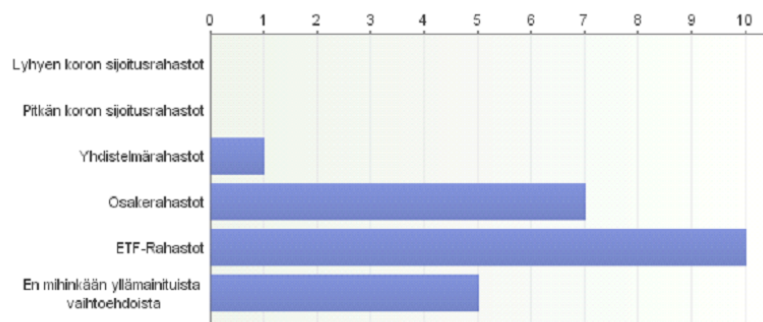
16. Onko vieras pääoma lisännyt vai pienentänyt sijoitussalkkusi tuottoa?

Vastaajien määrä: 18

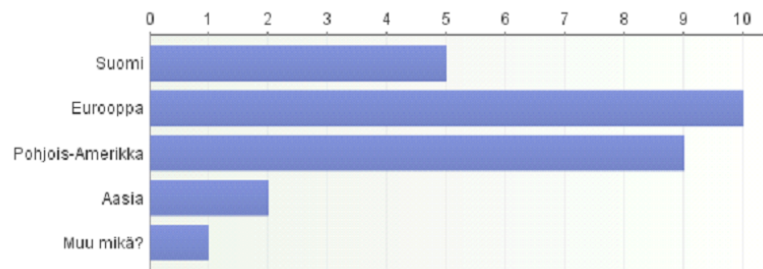
17. Oletko sijoittanut vieraalla pääomalla johonkin seuraavista rahastoistavaihtoehtoista?

Vastaajien määrä: 17

18. Mihin markkinalle kyseiset rahastot sijoittavat?

Vastaajien määrä: 12

Avoimet vastaukset: Muu mikä?

- Koko maailmaan

19. Oletko sijoittanut vieraalla pääomalla asuntoihin- tai kiinteistöihin?

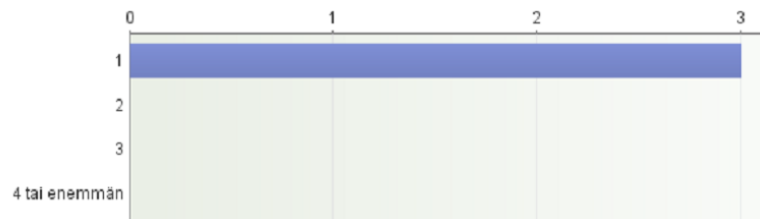
Vastaajien määrä: 17

Rahastosijoitukset

20. Kuinka monta sijoitusasuntoa omistat?

Vastaajien määrä: 3

21. Missä kyseiset asunnot sijaitsevat?

Vastaajien määrä: 3

22. Oletko sijoittanut vieraalla pääomalla osakkeisiin?

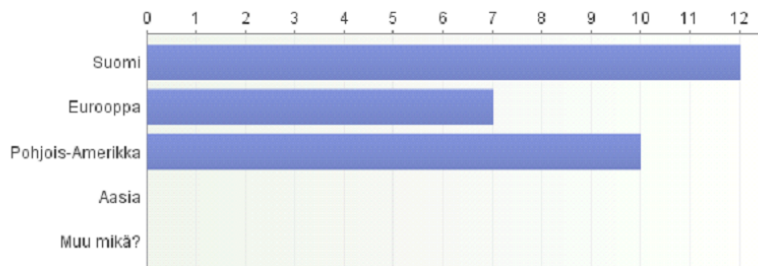
Vastaajien määrä: 17

Kiinteistö- ja asuntosijoittaminen

23. Mille markkinoille olet hajauttanut osakesijoituksiasi vieraalla pääomalla?

Vastaajien määrä: 13

24. Mihin osakkeisiin olet sijoittanut vieraalla pääomalla? Alla olevaan kenttään voit nimetä osakkeitasi joihin olet sijoittanut.

Vastaajien määrä: 8

- USA: O, DLR, MO
- Suomi: Kone, Sampo, Orion
- Cleantech Invest
- Nokia
- Nordea, Fortum, Elisa
- En kerro
- Lääke-, kone- ja rakennusteollisuus.
- Nordea, Fortum, Elisa, Pohjola
- Nokian Renkaat, telia
- Amer sports upm elisa

25. Oletko sijoittanut vieraalla pääomalla valuuttoihin?

Vastaajien määrä: 18

Avoimet vastaukset: Kyllä, mihin valuuttaan?

- USD, JPY

26. Onko sinulla jotain muita vieraan pääoman sijoituskohteita mitä aikaisemmin kyselyssä ei ole mainittu? Jos on, Voit nimetä ne allaolevaan kenttään:

Vastaajien määrä: 1

- Vertaislainat, fyysiset jalometallit

Osakesijoitukset

Muut sijoitukset